

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 11-76-267-10659

Chișinău

30 decembrie 2021

Biroul permanent al Parlamentului

În temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru modificarea articolului 21 din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 461 din 29 decembrie 2021.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege nominalizat este Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea articolului 21 din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani – (în limba română 1 filă și în limba rusă 1 filă);
2. Proiectul de lege pentru modificarea articolului 21 din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani – (în limba română 1 filă și în limba rusă 1 filă);
3. Nota informativă la proiectul de lege – (4 file);
4. Sinteza obiecțiilor și propunerilor - (7 file);
5. Avize și recomandări - (6 file);
6. Expertiza juridică a Ministerului Justiției – (1 filă);
7. Expertiza anticorupție a Centrului Național Anticorupție – (5 file).

**Secretar general
adjunct al Guvernului**

Roman CAZAN

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	1
"14"	2021
Ora	

Ex.: Tatiana Ciuș
Tel.: 022250300
e-mail: tatiana.cius@gov.md

Casa Guvernului,
MD-2012, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 461

din 29 decembrie 2021

Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
articolului 21 din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea articolului 21 din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministrul muncii
și protecției sociale

Ministrul finanțelor

Ministrul justiției

NATALIA GAVRILIȚA

Marcel Spatari

Dumitru Budianschi

Sergiu Litvinenco

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**
pentru modificarea articolului 21 din
Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 21 din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 84-86, art. 392), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la alineatul (3), propoziția a doua se completează cu textul „, , indiferent de faptul dacă au sau nu domiciliu în Republica Moldova”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Au dreptul la alocație nominală cetățenii Republicii Moldova, decorați cu distincții de stat în temeiul Legii nr. 1123/1992 cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova sau decorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S. echivalate cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 533/1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S., beneficiari de pensie sau alocație socială de stat, inclusiv în alte state, indiferent de faptul dacă au sau nu domiciliu în Republica Moldova.”

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

Președintele Parlamentului

Notă informativă
la proiectul de lege pentru modificarea
articolului 21 din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul de act normativ a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite:

Proiectul a fost elaborat în scopul sporirii protecției sociale a persoanelor decorate cu „Ordinul Republicii” sau cu ordinul „Ștefan cel Mare”, stabilite cu traiul permanent peste hotarele Republicii Moldova, în contextul executării prevederilor Legii nr. 32/2021 pentru modificarea Legii nr. 190/2003 cu privire la veterani, prin prisma armonizării normelor reglementate în art. 21 alineatul (4) și alineatele (1) și (2) întru a exclude unele ambiguități în interpretarea acestora.

În acest sens, menționăm că redacția actuală a alineatului (4) al art. 21 din Legea nr.190/2003 *cu privire la veterani* include mai multe aspecte, care urmează a fi armonizate, și anume:

- prestația specificată *alocația pentru merite deosebite* nu corespunde cu cercul de beneficiari pentru care este reglementată, și anume, conform alin. (1) al art. 21 *alocația pentru merite deosebite se acordă pentru soția/soțul sau mama/tatăl persoanelor decorate post-mortem cu „Ordinul Republicii” sau cu ordinul „Ștefan cel Mare”*. În cazul persoanelor decorate nominal cu distincții de stat denumirea alocației este specificată la art. 21 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 190/2003, și anume: *alocație lunară nominală de stat pentru persoanele cu merite deosebite față de stat* (în continuare – *alocație nominală*);

- alin. (4) art. 21 din Legea nr.190/2003 nu prevede condiția de a fi *beneficiar de pensie sau alocație socială de stat, conform legislației naționale* (condiția obligatorie pentru persoanele decorate cu distincții de stat la acordarea dreptului la alocații nominale).

De asemenea, potrivit art. 3 și art. 9 din Legea nr. 1123/1992 *cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova*, distincțiile de stat, inclusiv „Ordinul Republicii” și Ordinul „Ștefan cel Mare”, se conferă atât *cetățenilor Republicii Moldova*, cât și *cetățenilor străini*.

Astfel, pe parcursul anilor distincțiile respective au fost conferite inclusiv unor cetățeni străini de rang înalt.

Concomitent, în conformitate cu normele stabilite în *Capitolul IV Alocații de stat pentru merite deosebite față de stat* din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani, de dreptul la alocații nominale pot beneficia persoanele decorate cu distincții de stat, conform legislației, *atât cetățenii Republicii Moldova, cât și cetățenii străini*, cu condiția că sânt beneficiari de pensie sau alocație socială de stat, conform legislației naționale.

În contextul celor expuse, pentru a exclude o interpretare ambiguă și pentru a asigura condiții egale la acordarea dreptului la alocații nominale persoanelor decorate cu „Ordinul Republicii” sau cu Ordinul „Ștefan cel Mare”, indiferent de locul de trai al acestora, se propune reglementarea expresă a acestei condiționalități în alineatul (4) al art. 21 din Legea cu privire la veterani.

Reieșind din faptul că persoanele, decorate cu distincțiile de stat conferite, care se

stabilesc cu traiul permanent peste hotarele Republicii Moldova, ar putea fi beneficiari de pensii sau alocații sociale de stat, stabilite conform legislației acestor state, se propune completarea cu această normă a alineatului (4) al art. 21 din Legea cu privire la veterani.

De asemenea, se concretizează că dreptul se extinde doar asupra cetățenilor Republicii Moldova, care vor face parte din categoria menționată de persoane, întru a exclude situația, în care pentru acest drept se califică și persoanele străine de rang înalt, care au fost decorate cu „Ordinul Republicii” sau Ordinul „Ștefan cel Mare”.

În proces de avizare/expertizare a prezentului proiect din partea Ministerului Justiției și Centrului Național Anticorupție a fost constatat faptul că norma propusă va crea situații de discriminare în raport cu persoanele decorate cu distincții de stat altele decât „Ordinul Republicii” sau Ordinul „Ștefan cel Mare”, prevăzute în Legea nr. 1123/1992 și Hotărârea Parlamentului nr. 533/1995, precum și față de beneficiarii de alocații pentru merite deosebite, specificate în art. 21 alin. (3) din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani.

În scopul definitivării prezentului proiect, în conformitate cu art. 39 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la data de 26.10.2021, Ministerul a organizat o ședință de lucru pentru a identifica soluții viabile pentru a asigura definitivarea proiectului de lege înaintat cu participarea reprezentanților instituțiilor interesate.

Urmare a ședinței de lucru, proiectul vizat a fost revizuit prin prisma propunerilor înaintate.

În acest sens, întru a exclude situațiile de discriminare constatate s-a propus reglementarea condițiilor similare la acordarea alocațiilor nominale pentru toate persoanele decorate cu distincțiile de stat prevăzute în Legea nr. 1123/1992 și Hotărârea Parlamentului nr. 533/1995, precum și pentru persoanele de alocații pentru merite deosebite, specificate în art. 21 alin. (3) din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani, în partea ce ține de acordarea dreptului la aceste prestații persoanelor eligibile, stabilite cu traiul peste hotarele țării.

În acest sens a fost revizuită și fundamentarea economico-financiară a proiectului.

Notă: Menționăm că, proiectul dat vine și în scopul realizării acțiunii 12.7.1. *Elaborarea și promovarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 190/2003 cu privire la veterani în contextul executării prevederilor Legii nr. 32/2021 pentru modificarea Legii nr. 190/2003 cu privire la veterani (armonizarea normelor), Obiectivul 12.7, Capitolul XII. PROTECȚIE SOCIALĂ, DEMOGRAFIE ȘI EGALITATE DE ȘANSE ÎNTRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI din Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 235/2021.*

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Nu se aplică.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi:

Proiectul dat prevede:

1) ajustarea tipului de prestație specificat în alineatul (4) al art. 21 din Legea cu privire la veterani cu tipul de prestație reglementat în art. 21 alin. (1) lit. a) din legea dată, prevăzută pentru categoria de persoane decorate nominal cu distincții de stat, și

anume prestația *alocație pentru merite deosebite* se modifică în prestația *alocație nominală*, ce corespunde cu cercul de beneficiari reglementat;

2) reglementarea expresă în alineatul (4) al art. 21 din Legea cu privire la veterani a condițiilor:

- de a fi cetățean al Republicii Moldova și

- de a fi beneficiar de pensie sau alocație socială de stat, inclusiv în alte state, indiferent de faptul dacă au sau nu domiciliu în Republica Moldova;

În urma dezbaterilor ce au avut loc în cadrul ședinței de lucru pe marginea definitivării prezentului proiect, organizate la data de 26.10.2021 de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale cu reprezentanții Centrului Național Anticorupție, Ministerului Finanțelor și ai Casei Naționale de Asigurări Sociale, se propune ca condițiile specificate la pct. 2) să fie similare la acordarea alocației nominale pentru toate persoanele decorate cu distincțiile de stat, prevăzute în Legea nr. 1123/1992 și în Hotărârea Parlamentului nr. 533/1995, precum și pentru categoria de beneficiari de alocații pentru merite deosebite, specificați în art. 21 alin. (3) din Legea cu privire la veterani, în scopul excluderii situațiilor de discriminare constatate și a unor potențiale litigii în acest sens.

3) Reieșind din faptul că, normele adoptate prin Legea nr. 32/2021 nu pot fi implementate din considerentele expuse mai sus, din aprilie 2021 până în prezent, potrivit datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, nu au fost înregistrate cereri din partea persoanelor, care ar corespunde prevederilor stipulate în Legea nr. 32/2021, în scopul excluderii situațiilor de discriminare constatate de către Ministerul Justiției și Centrul Național Anticorupție, precum și reieșind din necesitatea acoperii financiare a cheltuielilor necesare suplimentar din bugetul de stat pentru realizarea proiectului înaintat, se propune intrarea în vigoare a prezentului proiect din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

5. Fundamentarea economico-financiară:

1. În conformitate cu informația actualizată, prezentată de Casa Națională de Asigurări Sociale urmare a propunerilor înaintate de către Ministerul Justiției și Centrul Național Anticorupție, mijloacele financiare necesare suplimentar din bugetul de stat *pentru* acordarea dreptului la *alocații nominale* în condițiile specificate în alineatul (4) al articolului 21 din Legea nr. 190/2003 *cu privire la veterani*, conform redacției înaintate prin prezentul proiect, au fost estimate în total în mărime de **73800 lei/anual**, și anume:

1) în cazul persoanelor decorate cu „Ordinul Republicii” sau Ordinul „Ștefan cel Mare”: 1 persoană x 500 lei/lunar x 12 luni = **6000 lei/pe an**;

2) în cazul persoanelor decorate cu alte ordine:

1 persoană x 100 lei/lunar x 12 luni = **1200 lei/pe an**;

3) în cazul persoanelor decorate cu medalii și titluri onorifice:

111 persoană x 100 lei/lunar x 12 luni = **66600 lei/pe an**;

2. Pentru acordarea dreptului la *alocații pentru merite deosebite* persoanelor, specificate în art. 21 alin. (3) din Legea cu privire la veterani, nu vor fi necesare mijloace financiare suplimentare.

Potrivit datelor disponibile, la Casa Națională de Asigurări Sociale nu sânt persoane ce fac parte din categoria dată de beneficiari plecați cu traiul peste hotarele țării.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare:

Pentru implementarea modificărilor operate în Legea nr. 190/2003, va fi necesar de modificat Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1413/2003.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului:

Anunțul privind inițierea elaborării proiectului actului normativ a fost plasat pe pagina electronică: particip.gov.md și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/8373.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul și nota informativă au fost plasate pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md și pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, la compartimentul Transparența, secțiunea Proiecte supuse consultărilor publice, conform procedurii stabilite, și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/8373.

Totodată, în conformitate cu prevederile pct. 201 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul, nota informativă și sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiect au fost expediate spre examinare repetată/expertizare ministerelor și instituțiilor interesate.

În scopul definitivării prezentului proiect, în contextul propunerilor înaintate de către Ministerul Justiției și Centrul Național Anticorupție, care necesită mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat, în conformitate cu art. 39 alin (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la data de 26.10.2021, Ministerul a organizat o ședință de lucru pentru a identifica soluții în acest sens cu participarea reprezentanților instituțiilor interesate.

Urmare a ședinței de lucru vizate, proiectul de lege a fost revizuit și expediat spre avizare repetată.

De menționat, că obiecțiile și propunerile (recomandările) parvenite au fost reflectate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiect.

8. Constatările expertizei anticorupție

Propunerea și obiecțiile reflectate în Raportul de expertiză anticorupție al Centrului Național Anticorupție au fost reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la prezentul proiect de lege.

După expertizarea repetată, Centrul Național Anticorupție a constatat că *în normele formulate prin proiectul supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.*

9. Constatările expertizei de compatibilitate.

Nu se aplică.

10. Constatările expertizei juridice

Propunerea înaintată de Ministerul Justiției a fost reflectată în sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la prezentul proiect.

11. Constatările altor expertize

Nu se aplică.